

ZPRÁVA O ČINNOSTI MUZEA BRNĚNSKA ZA ROK 2010

ÚVOD

Muzeum Brněnska tvoří tyto pobočky – muzea a památníky:

- **PODHORÁCKÉ MUZEUM**

Porta coeli 1001, 666 02 Předklášteří

Muzeum sídlí v budově proboštství – v roce 2010 byl areál prohlášen Národní kulturní památkou.

- **MUZEUM V IVANČICÍCH**

Široká 1, 664 91 Ivančice

Kanceláře muzea sídlí v pronajatých prostorách v Ivančicích, sbírkové předměty jsou převážně uloženy v depozitářích v komplexu benediktinského kláštera v Rajhradě, výstavy se konají v galerii Památníku Alfonse Muchy v Ivančicích.

- **MUZEUM VE ŠLAPANICÍCH**

Masarykovo nám. 18, 664 51 Šlapanice

Muzeum sídlí v pronajatých prostorách scholasterie ve Šlapanicích, sbírkové předměty jsou uloženy v budově muzea na Masarykově náměstí, v depozitáři na ulici Brněnské a v pronajatých prostorách Orlovny na Masarykově náměstí.

- **PAMÁTNÍK MOHYLA MÍRU**

K Mohyle míru 200, 664 58 Prace

Pobočku tvoří samotný památník a muzejní objekt s přístavbou – výstavním pavilonem zpřístupněným v roce 2010, sbírka je uložena v depozitáři v budově Muzea ve Šlapanicích na Masarykově náměstí.

- **PAMÁTNÍK PÍSEMNICTVÍ NA MORAVĚ**

Klášter 1, 664 61 Rajhrad

Muzeum sídlí v komplexu benediktinského opatství; tamtéž jsou uloženy sbírkové předměty.

Organizační součástí památníku je také

KNIHOVNA MUZEA BRNĚNSKA a

KNIHOVNA BENEDIKTINSKÉHO OPATSTVÍ RAJHRAD.

1. SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

a) Sběrná oblast

V jednotlivých pobočkách muzea byla tradiční sbírkotvorná činnost prováděna v hranicích sběrného území nově upřesněných v roce 2008. V obcích označených jako obce s „velkou“ mírou působnosti provádějí pobočky Muzea Brněnska *aktivní* sběr, v obcích označených jako obce s „malou“ působností provádějí sběr *pasivní*. Sběrná oblast poboček Památník Mohyla míru a Památník písemnictví na Moravě přesahuje území kraje, resp. není vymezena geograficky, nýbrž tematicky. Sběr se uskutečňoval v rozsahu podle jednotlivých fondů a podsbírek na základě posouzení odborných pracovníků. Sbírkové fondy byly doplňovány v chronologických a typově tematických řadách. Zejména v letním období pokračoval terénní výzkum – dokumentace života, krajiny, staveb, událostí a osob v regionu. V sounáležitosti s tím byla průběžně doplňována i fotodokumentace, písemnosti nesbírkové povahy.

b) Akvizice

Dne 20. dubna 2010 se Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost při Muzeu Brněnska sešel k jednání, na němž schválil zařazení předmětů do sbírek získaných nákupem a dary. Projednal zařazení těchto předmětů pro:

Podhorácké muzeum

- Obraz „Kámen a mrak“, autor: Miloslav Sonny Halas, cena: 6.000,- Kč;
- Obraz „Moje zahrádka“, autor: Miloslav Sonny Halas, 6.000,- Kč;

- Soubor 22 předmětů z měšťanské domácnosti v Tišnově, 12.000,- Kč;

Dále byl k zařazení do sbírky schválen 1 předmět z muzejního fondu, 35 předmětů ze sběru muzea, 8 položek bylo získáno darem a 2 převodem majetku (archeologie).

Muzeum v Ivančicích

- Pamětní stříbrná mince vydaná ČNB u příležitosti 150. výročí narození Alfonse Muchy (nominál – 200,- Kč, datum emise – 23.6.2010), cena 412,- Kč.

Do sbírky bylo mimoto darováno 61 předmětů. Převážně jde o rozličné předměty z vybavení domácností, dále pak o tři fotoaparáty a textilie.

Muzeum ve Šlapanicích

- Soubor pohlednic a etiket pivních lahví (celkem jde o 6 pohlednic a dvě etikety), cena 380,- Kč;
- 6 knih a 4 pohlednice, vyřazeno z movitého majetku (komise), dodatečné schválení, cena 475,- Kč.

Dále byly k zařazení do sbírky schváleny: soubor skleněných negativů a předměty denní potřeby, získané darem, celkem jde o 5 položek, 76 předmětů z muzejního fondu, 10 předmětů ze sběru muzea, 3 převodem majetku (archeologie).

Památník Mohyla míru

- Pálená střešní taška glazovaná (1806) ze zámečku ve Šlapanicích 2 ks, cena 1.500,- Kč
- Talíř s vyobrazením Mohyly míru, cena 250,- Kč
- Program Napoleonských her 1933, Slavkov u Brna – velký, cena 100,- Kč
- Program Napoleonských her 1933, Slavkov u Brna – malý, cena 100,- Kč
- Program pietních oslav na Mohyle míru 1935, cena 100,- Kč
- Slavkov - turistický průvodce (30. léta 20. stol.), cena 150,- Kč
- Slavkovské bojiště - turistický průvodce (30. léta 20. stol.), cena 150,- Kč
- Katalog Napoleonské výstavy ve Slavkově 1931, cena 200,- Kč
- Vstupenka na Mohylu míru (před r. 1939), cena 250,- Kč
- Publikace Hugo Šánka: P. Alois Slovák, Brno 1932, cena 150,- Kč
- Publikace Alois Slovák: Na bojišti slavkovském, Brno 1922, cena 200,- Kč
- Publikace Alois Slovák: Bitva u Slavkova, Brno 1897, cena 300,- Kč
- Publikace Osvald Baráček: Krajem Mohyly míru, Brno 1931, cena 300,- Kč
- Publikace Alois Procházka: Pověsti, paměti a příhody... ze Slavkovska, Brno 1941, cena 300,- Kč
- Publikace Alois Procházka: Památky z bitvy u Slavkova, Brno 1931, cena 250,- Kč
- Publikace Mír - sborník k 140. výročí bitvy u Slavkova, Brno 1945, cena 250,- Kč
- Fotografie památníku z let 1945 – 1958, cena 250,- Kč
- Skleněné negativy (15 ks) pořízené na Mohyle míru ve 30. letech 20. století, cena 600,- Kč
- Věstník Ústředního národního výboru Zemského hl. města Brna č. 14-16, cena 200,- Kč
- Dvousekornová mince k 200. výročí slavkovské bitvy, ČR, cena 660,- Kč
- Dvousekornová mince k 200. výročí Bratislavského míru, SR, cena 660,- Kč

Dále byl k zařazení do sbírky schválen jeden předmět získaný darem, a to porcelánová polychromovaná figurka praporečnicka francouzských granátníků.

Památník písemnictví na Moravě

- Kniha Ivo Odehnala Brněnská pasáž a jeho báseň Mé území Brna
- Kniha Zdeňka Pluhaře Kříže rostou k Pacifiku
- Kniha M. Chalupské Milosrdenství pro život
- Kniha Ludvíka Kundery Fragment
- Ročenka Památníku písemnictví na Moravě 2005 – 2010
- Plakát na cyklus literárních večerů „Havlova první parta – jaro s šestatřicátníky“ (leden – květen 2010)

- Pozůstalosti Quido Glücka (německy píšícího brněnského spisovatele a žurnalisty) a Františka Kleina. Všechny tyto předměty byly získány do sbírky bezplatně. Rozpracováno je dále převzetí velké pozůstalosti básníka Karla Kapouna, další části pozůstalosti Q. Glücka, podařilo se získat několik ilustračních doprovodů k básním Skácela. K zajímavým přírůstkům patří předměty z majetku A. V. Bláhy. Knižní fond byl výrazně obohacen velkým souborem tisků z produkce Staré Říše. Pokračovalo doplňování sbírky autorsky signovaných knih, bibliofilí a ex libris. Ve stadiu jednání je převzetí pozůstalosti Ludvíka Štěpána a Ivo Odehnala.

Památník dále získal dva velké literární soubory, a to spisovatelky H. Pražákové a spisovatele Fr. Křeliny, pozůstalost básníka I. Sabinova, dále významnou část pozůstalosti D. Müllerové a sebrány byly další dokumenty k osobnosti Q. Glücka. Významnou akvizicí jsou autografy B. Hrabala a konvolut korespondence J. Skácela. Současně probíhalo doplňování sbírky autorsky signovaných knih a bibliofilí.

Celková částka za nákupy sbírkových předmětů do sbírek Muzea Brněnska za rok 2010 činila **37 377,- Kč**.

c) Evidence a revize sbírek

Sbírkotvorná činnost přinesla v roce 2010 obohacení sbírek o 317 položek, které byly zapsány do sbírek a podsbírek Muzea Brněnska.

V *Podhoráckém muzeu* (CES – MPŘ/002-05-06/141002)

- činil počet přírůstků celkem 117 položek;
- do II. stupně evidence bylo zařazeno 660 položek, z toho v podsbírece Historie 123, Nové dějiny 1, Výtvarné umění a umělecké řemeslo 287, Archeologie 249;
- elektronicky bylo v programu DEMUS evidováno 570 položek (celkem je jich takto evidováno 3 939) a 1546 položek podsbírek Archeologie (celkem je jich takto evidováno 2998);
- byly vytištěny evidenční karty příslušných záznamů, současně byly rozříděny a uloženy do nově zakoupené lístkovnice;
- na základě příkazu ředitele o periodické revizi v souladu se zákonem č. 122/2000 Sb. byly revidovány části podsbírek Mineralogie, Fotografie a Historie, celkový počet inventarizovaných sbírkových předmětů: 2 177 kusů;
- celkový počet položek: 28.299.

Bylo zahájeno třídění a ukládání pozůstalostí J. Hájka a A. Christové (PhDr. Josef Zacpal), pokračovalo třídění pozůstalosti Karla Fice, zpracovávání fondu stavebních plánů z tišnovské kanceláře stavitele J. Vituly zpracování souboru učebnic, dokončeno zpracovávání písemností archivu Podhoráckého muzea a zpracování pozůstalosti spisovatele Josefa Uhra /inventář/ (PhDr. Josef Zacpal).

Pokračovalo zpracovávání souboru děl malíře J. Zeithammela – Zahořanského, zpracovávání podsbírek Rajhrad, systematické zpracovávání souboru výtvarných děl a pozůstalosti malíře a grafika Emanuela Ranného st. /nových přírůstků/ (Mgr. Hana Fadingerová).

Byla zpracována další část kolekce textilu do sbírkového fondu PM a pokračovalo zpracování kolekce krojových oděvů vycházejících z vlasteneckých pocitů po 1. a 2. světové válce, zahájeno bylo zpracování typové kolekce vysavačů (PhDr. Irena Ochrymčuková).

V *Muzeu v Ivančicích* (CES – MIV/002-05-06/139002)

- činil počet přírůstků 13 položek (celkem jde o 61 předmětů);
- do II. stupně evidence nebyly převedeny žádné předměty, počítačově nebyla zpracována v DEMUS žádná nová položka;
- proběhla inventarizace podsbírek Lékárna, Sklo, fond Alfonse Muchy, fond Miroslava Schildbergera a části podsbírek historické – hodiny, cín; celkem bylo zkontrolováno 1037 inventárních a 45 přírůstkových čísel;
- při inventarizaci byly u některých předmětů nahrazeny poničené nebo špinavé čárové kódy novými čárovými kódy.

- celkový počet položek: 24.223.

Bylo započato s katalogizací podsbírký Historická knihovna. K 31. 12. 2010 bylo katalogizováno 845 knih. Součástí katalogizace, kterou provedly knihovnice Muzea Brněnska, je rovněž pořizování digitálních fotografií vazeb a titulních stránek knih (viz také kapitola Knihovna).

V *Muzeu ve Šlapanicích* (CES – MŠL/002-05-06/138002)

- činil v roce 2010 počet přírůstků 145 položek, do II. stupně (a elektronicky v programu DEMUS evidováno) bylo převedeno 968 položek, celkem je v II. stupni evidováno 17.063 položek;
- v rámci periodické inventarizace byly revidovány podsbírký Historie (1054 položek) a Archeologie (842 položek).
- celkový počet položek: 23.030

V *Památníku Mohyla míru* (CES – PMM/002-05-06/140002)

- činil počet přírůstků 21 položek přírůstkových čísel;
- při periodické revizi byly revidovány zápisy nových položek a byly napraveny některé omyly (ke kterým došlo při zápisu v časové tísni v I. pololetí roku 2010 v době přípravy a instalace nové expozice)
- počítačově bylo zpracováno v programu DEMUS 21 položek;
- celkový počet položek: 576.

V *Památníku písemnictví na Moravě* (CES – PPM/006-05-31/350006)

- Sbírká památníku se za rok 2010 rozrostla o 21 přírůstkových čísel;
- v roce 2010 proběhla periodická revize sbírky, šlo o 568 předmětů;
- celkový počet položek: 135.

Archeoložka Muzea Brněnska

- převedla do II. stupně evidence 249 položek archeologické podsbírký *Podhoráckého muzea*, 5 položek podsbírký *Muzea v Ivančicích*, 417 položek podsbírký *Muzea ve Šlapanicích*;
- digitalizováno bylo 20 položek archeologické podsbírký *Podhoráckého muzea*, celkem je v DEMUSu pobočky evidováno 1546 položek, dále bylo digitalizováno 270 položek a celkem je v DEMUSu 1582 položek podsbírký *Muzea v Ivančicích*. V *Muzeu ve Šlapanicích* bylo digitalizováno 78 položek, v DEMUSu je evidováno celkem 1600 položek pobočky;
- v roce 2010 proběhla periodická revize podsbírký *Muzea ve Šlapanicích*, šlo o 842 položek.

Ke stanoveným termínům 15. 5. a 15. 11. 2010 byly na MK ČR nahlášeny příslušné změny – aktualizace (nová přírůstková a inventární čísla).

Celkový počet evidovaných položek k 31. 12. 2010 je **76.263**.

d) Konzervování a restaurování sbírek

V Muzeu Brněnska působí dva konzervátoři, konzervátor dřeva a kovu (ošetřování předmětů tímto pracovníkem je do určité míry omezeno pověřením funkcí bezpečnostního technika, kterou vykonává v kumulaci) a konzervátorka keramiky a skla.

Konzervátor dřeva a kovu ošetřil celkem 185 sbírkových předmětů, z toho 66 ks ze sbírky *Podhoráckého muzea*, 84 ks z *Muzea v Ivančicích*, 34 ks z *Muzea ve Šlapanicích* a 1 kus pro *Památník Mohyla míru*.

Konzervátorka keramiky a skla ošetřila (resp. restaurovala) celkem 295 sbírkových předmětů, z toho 5 ks z *Podhoráckého muzea*, 15 ks z *Muzea v Ivančicích* (z toho 7 ks z archeologické podsbírký), 211 ks z *Muzea ve Šlapanicích* (210 ks čištění a konzervování, 1 doplnění ucha, z toho 12 ks z archeologické podsbírký) a 1 ks pro *Památník Mohyla míru* (výroba repliky kachle).

Celkem ošetřili tito odborní pracovníci 480 předmětů. V *Muzeu ve Šlapanicích* bylo mimo to konzervováno 6 ks textilu, a to externě, práce provedla studentka PřF MU Lucie Bejrová.

Restaurovány byly, také kvůli omezeným finančním prostředkům, pouze dva sbírkové předměty, a to pro *Památník Mohyla míru*. Šlo o vázičku s vyobrazením z Napoleonova života (inv. č. MM 354), kterou

restaurovala konzervátorka M. Hadová, a o Vyhlášku míru z 2. ledna 1806 (inv. č. MM 81), kterou restaurovala restaurátorka Moravského zemského archivu Libuše Dobešová.

K restaurování dalších sbírkových předmětů, jejichž uskutečnění předpokládal plán Muzea Brněnska a jednotlivých poboček na rok 2010, nedošlo.

e) Uložení sbírek

V depozitářích všech poboček byl prováděn průběžný úklid, prováděny pravidelné odpočty a počítačové vyhodnocování naměřených hodnot teploty a vlhkosti vzduchu, kontrolovány hasicí přístroje.

Podhorácké muzeum

Byl prováděn průběžný úklid a nově uloženy sbírkové předměty v souvislosti s probíhající revizí v depozitářích č. 1, 2 a 3, v depozitářích č. 1 a 4 pokračovalo ukládání písemností archivu muzea. Pokračovaly úpravy chodby před depozitáři č. 1 – 4 pro uložení velkých sbírkových předmětů, pokračovalo se v novém systému ukládání sbírek kovového charakteru v depozitáři č. 1. Na jaře a na podzim byla provedena deratizace místností, byly instalovány elektronické odpuzovače hlodavců. V depozitářích č. 1 a 4 pokračovalo ukládání písemností archivu muzea. Byly instalovány odpuzovače hlodavců, na podzim byla provedena deratizace místností. Pravidelné odpočty a počítačové vyhodnocování naměřených hodnot teploty a vlhkosti vzduchu byly prováděny v depozitářích č. 2, 4 a 6.

Muzeum v Ivančicích

Jak již bylo konstatováno v předchozích letech, v důsledku přestěhování téměř celého sbírkového fondu Muzea v Ivančicích do rajhradských depozitářů, mají pracovnice ivančického muzea prakticky dvě pracoviště.

V depozitářích v Rajhradě byly kromě evidence a revize sbírkových předmětů prováděny pravidelné kontroly teploty a vlhkosti vzduchu. V depozitářích dochází během roku k velkým teplotním výkyvům – zpráva o klimatických podmínkách v depozitářích bude vypracována následně.

Muzeum ve Šlapanicích

Počátkem roku 2010 byl definitivně dokončen převoz předmětů ze Sbírký Muzea ve Šlapanicích, které byly doposud z prostorových důvodů deponovány v Podhoráckém muzeu; byly uloženy do depozitářů Brněnská a Orlovna. Kromě běžného úklidu a vyhodnocování naměřených hodnot teploty a vlhkosti pokračovala během roku celková reorganizace uložení šlapanických sbírek (přesuny mezi muzeem, Orlovnou a depozitářem Brněnská), jejímž cílem je optimalizace uložení sbírkového fondu. V návaznosti na prováděnou inventarizaci byl zvolen nový systém uložení sbírkových předmětů z archeologické sbírky podle nálezových celků a abecedního pořádku (dle lokalit). Inventarizované celky byly ošetřeny a uloženy dle nových parametrů.

Letní bouřka způsobila, že do depozitáře na Brněnské ulici začala prosakovat dešťová voda, a i když závada nezasáhla prostory, ve kterých jsou uloženy sbírkové předměty, bylo rozhodnuto o důsledné opravě střechy budovy; oprava byla provedena stavební firmou v listopadu a prosinci.

Památník Mohyla míru

I když prostory pro nový depozitář a příruční knihovnu památníku byly již dokončeny v roce 2009, prostředí novostavby zatím neumožnilo přestěhovat sem sbírkové předměty a knižní fond. Ke konečné realizaci plánovaného přesunu sbírkového fondu do prostor nově vybudovaného muzejního pavilonu na Mohyle míru, by mělo dojít v roce 2011 nebo 2012.

Památník písemnictví na Moravě

Platí totéž, co bylo uvedeno ve zprávě o činnosti za rok 2009: Sbírkové předměty jsou nadále provizorně uloženy v knihovním skladu, který podléhá bezpečnostnímu režimu a je přístupný určenému okruhu pracovníků.

2. KNIHOVNY

Muzeum Brněnska spravuje knižní fond **Knihovny Muzea Brněnska**, registrovaný u Ministerstva kultury pod ev. č. 6205/2005, a knižní fond **Knihovny Benediktinského opatství Rajhrad**, registrovaný pod ev. č. 6206/2005.

- V roce 2010 byly v rámci prací na elektronické katalogizaci knižního fondu Knihovny Benediktinského opatství Rajhrad a Knihovny Muzea Brněnska, které započaly v roce 2006, zařazeny do elektronické katalogizace další tituly. Jednalo se o 1292 záznamů starých tisků a 49 záznamů historických map, 11 atlasů a 2019 jednotek periodik z Knihovny Benediktinského opatství Rajhrad a 2112 záznamů monografií a 1089 záznamů periodik a 3 CD-ROM a 7 VHS z fondů Knihovny Muzea Brněnska. Práce s fondem benediktinské knihovny musely být v únoru 2010 přerušeny a knihovna pro badatele uzavřena, protože mikrobiologický průzkum provedený Zdravotní ústavem se sídlem v Brně prokázal masivní výskyt plísní jak v historickém sále knihovny, tak v depozitářích. Dokud se tento problém nevyřeší, nebude možné práci s fondem znovu obnovit.
- Uvolněná personální kapacita byla využita pro zpracování sbírkové knihovny ivančického muzea, jediné části knižního fondu Muzea Brněnska, jež dosud nebyla zpracována pro elektronický katalog. Knihovnice započaly s katalogizací sbírkové knihovny Muzea v Ivančicích, kde za rok 2010 zpracovaly 845 starých tisků.
- Odchodem odborné knihovnice z organizace Muzea Brněnska ve čtvrtém čtvrtletí se katalogizační práce zpomalily, v plném rozsahu budou obnoveny s nástupem nového pracovníka od počátku r. 2011.
- Součástí knihovny je badatelská památníku, která je využívána jak pro prezenční výpůjčky knih, tak sbírkových materiálů; navštívilo ji 84 badatelů, knihovna zaznamenala 273 knižních výpůjček (mimo výpůjček z příručních knihoven v pobočkách).
- Muzeum Brněnska se zapojilo do programu VISK, vyhlašovaného Ministerstvem kultury ČR, jeho šestého podprogramu – Digitalizace historických dokumentů. V rámci tohoto projektu bylo digitalizováno 5 rukopisů z Knihovny Benediktinského opatství Rajhrad (R 9, R 11, R 12, R 14, R 16). Tyto digitalizované tituly byly zařazeny do databáze Manuscriptorium.
- Byla vydána 4 čísla bulletinu *Libri de bibliotheca nostra*;
- Významnou součástí práce pro veřejnost se vzdělávacím aspektem jsou odborné praxe středoškoláků a vysokoškoláků jak v knihovně, tak v celém památníku a pomoc při tvorbě odborných – seminárních, bakalářských a disertačních prací.
- **Neperiodické publikace (knihy) Knihovny Muzea Brněnska:** V roce 2010 bylo do knižního fondu zapsáno celkem 573 nových jednotek (v tomto počtu jsou také 3 CD a 7 VHS, které byly nalezeny ve Šlapanicích při revizi a kterým byla přidělena nová přírůstková čísla), z toho bylo pro *Podhorácké muzeum* získáno 10 knižních titulů, pro *Muzeum v Ivančicích* 6, pro *Muzeum ve Šlapanicích* 13, pro *Památník písemnictví na Moravě* 533, pro *Památník Mohyla míru* 1 titul. Náklady na knižní fond činily **13.763,00 Kč**.
- **Periodické publikace (noviny a časopisy) Knihovny Muzea Brněnska:** Nákup časopisů a novin se děje především formou předplatného pro jednotlivé pobočky, a to jak u oborů odborných, tj. historických, tak ekonomických. Kromě Deníku Rovnost, který odebíraly v roce 2010 všechny pobočky s výjimkou Památníku písemnictví v Rajhradě, byl předplacen odběr 28 titulů, celková částka za předplatné činila **41.324, 48 Kč**.

3. PREZENTACE – EXPOZICE, VÝSTAVY

a) Stálé expozice Muzea Brněnska

Podhorácké muzeum

- ◆ **Mineralogický systém a paleontologie**
- ◆ **Minerály Tišnovska**

- ◆ **Lapidárium kamenných fragmentů v křížové v chodbě kláštera Porta coeli**
- ◆ **Měšťanský obytný interiér z přelomu 19. a 20. století**
- ◆ **Dějiny a současnost kláštera Porta coeli**

Muzeum ve Šlapanicích

- ◆ **Koněspřežný kočár vyrobený mezi lety 1890 - 1899 rakouskou firmou BRUNN-H-FISCHER a Koněspřežný kočár s dvoumístnou kabinou z přelomu 19. a 20. stol.**

Památník Mohyla míru

- ◆ **Bitva tří císařů. Slavkov / Austerlitz 1805**
- ◆ **Fenomén Austerlitz**

Tato expozice v nově vybudovaném pavilonu byla slavnostně otevřena 22. června k 100. výročí zahájení výstavby památníku. Zahrnuje témata Slavkovský epilog, Památná místa a památníky slavkovského bojiště, Příběh Mohyly míru, Historická paměť a slavkovské inspirace, Ohlas a tradice bitvy.

Památník písemnictví na Moravě

- ◆ **Stálá expozice písemnictví na Moravě a písemnictví s vazbami na Moravu**
Ve druhé části expozice, věnované starší literatuře a písemnictví, byly doplněny exponáty, v některých případech provedena jejich výměna. Trvajícím úkolem je pojednání vnějšího pláště první části a instalace literární topografie. Stejně tak dosud nebyl realizován projekt digitálního zpřístupnění titulních stran knih v historickém sále.

b) Výstavy

Včetně výstav, které byly otevřeny v závěru roku 2009 (6 výstav), se konalo v Muzeu Brněnska v roce 2010 celkem 29 výstav (z toho v r. 2010 bylo 23 výstav).

Podhorácké muzeum

- ***Letem muzejním světem***
Výstava k 80. výročí založení Podhoráckého muzea, otevřená v květnu 2009, byla prodloužena do února 2010.
do 28. února
- ***Židle Dušana Tejkala***
Výstava byla otevřena 8. listopadu 2009.
do 17. ledna
- ***Památné stromy Tišnovska***
Výstava byla uspořádána ve spolupráci s Městem Tišnovem, EKO poradnou Tišnov a Mateřským centrem Studánka Tišnov a otevřena byla 29. listopadu 2009.
do 28. března
- ***Jarní zeleň***
Velikonoční výstava prezentovala zvykosloví prostřednictvím jarních rostlin.
od 26. března do 5. dubna
- ***Školní kabinet***
Hlavní výstava sezóny představila dobové vybavení tradičního kabinetu venkovské malotřídní školy v průběhu 20. století.
od 25. dubna do 17. října
- ***Extra kytice***
Tradiční výstava květin byla uspořádána ve spolupráci s květinářským salonem u supermarketu Penny v Tišnově. Vernisáž výstavy byla součástí Muzejní noci.
od 14. do 23. května

➤ ***Dobrodružství vertikál***

Hlavní výstava sezóny byla zaměřena na historii světového a českého horolezectví s důrazem na skalní oblasti v České republice. Od 6. června byla expozice doplněna výstavou obrazů s přírodní tematikou od ing. arch. Josefa Borkovce.

od 23. května do 28. září

➤ ***Loutky, Hračky, dřevěné mechanické objekty Antonína Maloně. Obrazy Johany Šidlové***

Výstava byla věnována především dětským návštěvníkům; představila autorskou tvorbu předního brněnského výtvarníka, pocházejícího z regionu Tišnovska, instalaci loutek doplnily obrazy jeho dcery Johany Šidlové. V závěrečné části byla výstava doplněna informacemi o tradicích loutkářství a loutkového divadla v Tišnově.

od 21. listopadu do 24. ledna 2011

Do plánu výstav muzea byl na období 17. října až 10. ledna 2011 zařazena také výstava ***Zdenka Ranná. Malba***, která měla v rámci výstavního cyklu věnovaného umělecké rodině Ranných připomenout život a dílo malířky spjaté s regionem Tišnovska. Výstava musela být odložena z důvodu nedostatku finančních prostředků a následné reorganizace připravovaných výstav v Muzeu Brněnska jako celku. Přesto se o ní v této zprávě zmiňujeme, neboť si její příprava vyžádala poměrně značné množství práce autorky scénáře Mgr. H. Fadingerové.

Nejvíce navštíveny byly výstavy *Školní kabinet* (4 433 návštěvníků), za ní následovaly co do počtu návštěvníků výstavy *Extra kytičky* a *Dobrodružství vertikál* každá s více než dvěma tisíci návštěvníků.

Muzeum v Ivančicích

Muzeum v Ivančicích nedisponovalo ani v roce 2010 vlastními výstavními prostory, podle dohody s vedením města vystavovalo v galerii Památníku A. Muchy v průběhu druhého pololetí, kdy uspořádalo dvě výstavy:

➤ ***Alfons Mucha (1860 – 1939)***

Výstava k 150. výročí narození Alfonse Muchy. Výstava, uspořádaná ve spolupráci s městem Ivančice, představila nejen Muchovu uměleckou činnost, ale věnovala se také dějinným okolnostem umělcova života a díla. Šlo o autorskou výstavu, na níž spolupracovala kurátorka Muzea v Ivančicích Mgr. Marta Němečková s historičkou umění Muzea Brněnska Mgr. Hanou Fadingerovou. Výstava byla důstojným připomenutím výročí slavného ivančického rodáka a zaslouženě vzbudila ohlas návštěvníků.

od 22. července do 31. října

➤ ***Od Barborky ke Třem králům***

Výstava seznamovala s lidovými obyčejí v čase adventu a Vánoc, byla uspořádána ve spolupráci s Moravským zemským muzeem v Brně.

od 16. listopadu do 9. ledna 2011

Výstavu k výročí A. Muchy shlédlo přes 3.000 návštěvníků, což je ve srovnání s obvyklou návštěvností výstav ivančického muzea, pořádaných v dočasně pronajatých prostorách, relativně vysoká návštěvnost.

Muzeum ve Šlapanicích

Včetně výstav, které byly otevřeny v závěru roku 2009, se konaly v Muzeu ve Šlapanicích v roce 2010 tyto výstavy:

➤ ***Vyšla hvězda nad Betlémem***

Výstava betlémů byla uspořádána ve spolupráci s Komisí pro kulturu, tradice a cestovní ruch města Šlapanice a představila betlémy ve vlastnictví šlapanických občanů doplněné o sbírky dvou soukromých sběratelek a o soukromou kolekci pohlednic. Byla otevřena počátkem prosince 2009.

do 10. ledna 2010

➤ ***Touha být indiánem***

Výstava, otevřená v říjnu 2009, představila život a kulturu severoamerických prérijních indiánů. Byla připravena ve spolupráci s euroindiánským sdružením Indian Corral. K výstavě byl připraven bohatý doprovodný program pro školy a interaktivní dětská dílna.

do 14. února 2010

➤ ***Merkur je věčný***

Výstava o historii a současnosti stavebnice Merkur uspořádaná ve spolupráci se sběratelem Jiřím Mládkem. K výstavě byl připraven doprovodný program pro školy a dětská herna.

od 19. března do 22. srpna

➤ ***Tak dlouho se chodí se džbánem...***

Výstava restaurovaných džbánů ze sbírek Muzea Brněnska, jednalo se o třetí reprízu výstavy (Podhorácké muzeum, Muzeum v Ivančicích).

od 2. dubna do 2. května

➤ ***Šlapanice Anděoslava Hrabálka***

Výstava připomínající osudy obyvatel Šlapanic, kteří se za druhé světové války zapojili do protifašistického odboje. Uspořádáno u příležitosti konání šlapanických slavností.

od 11. do 22. srpna

➤ ***Lidé Severu***

Výstava uspořádaná ve spolupráci s Náprstkovým muzeem představila Inuity, Sámy a Čukče – etnika obývající Arktidu. K výstavě byly připraveny 3 doprovodné programy pro školy a herna pro rodiny s dětmi.

od 17. září do 28. listopadu

➤ ***Výstavka kreseb uniforem vojáků armád, které se účastnily bitvy u Slavkova***

Výstavka byla instalována u příležitosti „Napoleonské herny“ uspořádané u příležitosti 205. výročí bitvy u Slavkova.

5. prosince

➤ ***Velká výstava malých umělců***

Výstavní projekt, který je výsledkem dlouhodobé spolupráce šlapanického muzea se školami v okolních obcích, představuje 3 mateřské školy a 7 základních škol, jejich historii, současnost a výtvarnou tvorbu jejich žáků. K výstavě byl připraven vánoční tvůrčí koutek a doprovodný program pro dětské návštěvníky.

od 10. prosince do 16. ledna 2011

Výstava *Merkur je věčný!* zaznamenala doposud nejvyšší počet návštěvníků v novodobé historii šlapanického muzea, celkem ji vidělo 6.249 návštěvníků, z nichž bylo téměř pět tisíc platících. Poměrně vysokou návštěvnost zaznamenala i výstava *Lidé Severu*, kterou shlédlo přes devět set zájemců.

Památník písemnictví na Moravě

Včetně výstav, které byly otevřeny v závěru roku 2009, se konaly v památníku v roce 2010 tyto výstavy:

➤ ***Listování***

Ukázky z knihovny benediktinského kláštera v Rajhradě.

do 3. ledna

➤ ***Co rok dal***

Ukázky toho, co získal Památník v roce 2009 nově do svých sbírek. Výstava byla, stejně jako výstava *Listování*, otevřena od 10. prosince 2009.

do 3. ledna

- **40 let časopisu *Opus musicum***
Výstava byla uspořádána k jubileu jediného hudebního časopisu na Moravě.
od 6. ledna do 28. února
- ***Kamélie mezi knihami***
Populární výstava květin byla uspořádána ve spolupráci s brněnským územním pracovištěm Národního památkového ústavu.
od 10. do 14. března
- ***Ludvík Kundera***
Výstava byla uspořádána k devadesátinám významného moravského básníka, dramatika, překladatele a výtvarníka.
od 17. března do 26. září
- ***Ex libris z Moravy***
Encyklopedická výstava moravských exlibris ze sbírek M. Riedla
od 31. března do 26. září
- ***Rukopisy královny Rejčky***
Šlo o výstavu rukopisů a faksimilií rukopisů se zahraniční účastí.
od 19. do 30. května
- ***Jiří Netík. Sochy***
Šlo o převzatou výstavu známého brněnského sochaře.
od 23. června do 5. srpna
- ***Moravské nakladatelství Repronis se představuje***
Výstava přiblížila produkci ostravského vydavatelství, spojovaného především se svéráznými Deníky Ostravaka.
od 13. října do 28. listopadu
- ***Co rok dal***
Výstava nových přírůstků památníku
od 1. prosince do 3. ledna 2011

Kvůli omezeným finančním prostředkům bylo nutno odložit uspořádání plánované výstavy *Musilové Alois a Robert* na rok 2011. Největší počet lidí navštívilo výstavu kamélií, přes tři tisíce. Stěžejní výstavou památníku byla výstava uspořádaná k životnímu jubileu Ludvíka Kundery; výstava vzbudila oprávněný zájem odborné i laické veřejnosti, žel v průběhu výstavy L. Kundera zemřel. Výstava byla poté o téměř měsíc prodloužena.

c) Návštěvnost expozic a výstav

	<i>r. 2010</i>	<i>r. 2009</i>	<i>rozdíl</i>	<i>rozdíl v %</i>
Podhorácké muzeum				
- muzeum	6 196 osob	7 225 osob	- 1 029 osob	- 14,3 %
- klášter	8 016 osob	9 055 osob	- 1 039 osob	- 11,5 %
Muzeum v Ivančicích	3 820 osob	1 329 osob	+ 2 491 osob	+ 187,5 %
Muzeum ve Šlapanicích	8 171 osob	2 969 osob	+ 5 202 osob	+ 175,0 %
Památník písemnictví na Moravě	12 070 osob	11 113 osob	+ 957 osob	+ 8,6 %
Památník Mohyla míru	22 661 osob	24 688 osob	- 2 027 osob	- 8,2 %
Celkem	60 934 osob	56 379 osob	+ 4 555 osob	+ 8,0 %

V tabulce jsou zahrnuti platíci i neplatíci návštěvníci. Platících návštěvníků bylo v roce 2010 50 271, tj. o 9,0% více než v roce 2009. Neplatících bylo 10 636, o 3,0% více. Mezi neplatíci tvořili velkou většinu návštěvníci vernisáží a ti, kteří zavítali do muzea o Muzejní noci – v Podhoráckém muzeu, Památníku Mohyla míru, Památníku písemnictví na Moravě (bylo jich 4 920, přibližně tolik co v roce předchozím) a o Mezinárodním dnu muzeí. Relativně vysoký byl, jako každý rok, také počet neplatících návštěvníků - uniformovaných členů klubů vojenské historie na Mohyle míru v průběhu vzpomínkových akcí ke 204. výročí bitvy u Slavkova; značný byl mezi neplatíci i v roce 2010 počet tělesně postižených a nejmenších návštěvníků z mateřských škol. Podíl neplatících návštěvníků na celkovém počtu návštěvníků byl o něco nižší než v předcházejícím roce, šlo o přibližně 17,5% z celkového počtu – oproti 220,0% v roce 2009.

Ze statistického přehledu vyplývá, že v roce 2010 navštívilo expozice a výstavy Muzea Brněnska o 8,0% více návštěvníků než ve stejném období předchozího roku. Návštěvníků ubylo v Podhoráckém muzeu, kde zaznamenáváme mírný pokles už několikrát rok za sebou (týká se návštěvnosti muzea i kláštera Porta coeli), a v Památníku Mohyla míru. Naopak podstatně více lidí přišlo na výstavy Muzea v Ivančicích, především pak na výstavu k výročí Alfonse Muchy (která byla, jakožto vlastní autorská výstava, nadto mimořádně dobře hodnocena i odbornou veřejností). Vyšší počet návštěvníků jsme zaznamenali i v Památníku písemnictví na Moravě, kde je to možno přičíst hlavně populární výstavě *Kamélie mezi knihami*. Mimořádně vysoký byl počet zájemců o výstavy – dosud nejvyšší v novodobé historii muzea – Muzea ve Šlapanicích: výstava *Merkur je věčný!* Přilákala nebývale vysoký počet téměř pěti tisíc platících, dobře navštívená byla také výstava *Lidé Severu*. Na takto vysoké návštěvnosti má zásluhu především systematická práce kurátorek muzea se školami a také dobrá propagace.

Co se skladby návštěvníků týká – výtah ze statistického výkazu KULT 14-01 za rok 2010:

Počet návštěvníků expozic a výstav muzeí a galerií		0218	60 934	
Počet účastníků specializovaných programů pro školy a jiné skupiny (z ř. 0218)		0225	8 263	
počet exkurzí (skupin) absolvujících tyto programy		0226	267	
Počet kulturně výchovných akcí pro veřejnost, jichž je muzeum, galerie pořadatelem (bez výkladu ve sbírkách)		0227	62	
z toho	pro děti a mládež	0228	31	
	pro etnické menšiny	0229	0	
	pro seniory	0230	0	
	pro zdravotně handicapované	0231	0	
Návštěvníci kulturně výchovných akcí (z ř. 0227)		0232	5 670	
Počet	Kulturně výchovných akcí (v ř. 0227)	koncerty	0233	4
		literární dramatická vystoupení	0234	5
		přednášky	0235	10
		ostatní	0236	43
	Návštěvníků kulturně výchovných akcí (v ř. 0232)	koncertů	0237	650
		literární dramatických vystoupení	0238	332
		přednášek	0239	181
		ostatních	0240	4507

Pokud jde o jednotlivé výstavy, největší počet návštěvníků zaznamenaly výstavy *Školní kabinet*, *Extra kytičky* a *Dobrodružství vertikál* v Podhoráckém muzeu, výstava *Alfons Mucha (1860-1939)* v Muzeu v Ivančicích, výstavy *Merkur je věčný* a *Lidé Severu* v Muzeu ve Šlapanicích a výstavy *Kamélie mezi knihami* a *Ludvík Kundera* v Památníku písemnictví na Moravě v Rajhradě.

4. INTERPRETACE - DOPROVODNÉ PROGRAMY K VÝSTAVÁM, MUZEJNÍ AKCE A VÝSTAVNÍ AKTIVITY MIMO MUZEUM, KULTURNĚ VÝCHOVNÁ ČINNOST

a) Doprovodné programy a akce k výstavám

Součástí většiny výstav v roce 2010 byly rozmanité aktivity, doprovodné programy, jako přednášky, herní koncepty či informace zprostředkované moderními audiovizuálními prostředky atp. Stále větší důraz kladou pracovníci Muzeum Brněnska na to, aby jednak vzbudilo zájem především mladých lidí. Součástí mnoha výstav se již staly tradiční interaktivní programy, zejména pro školní mládež – o tom podrobněji níže v kapitole f) Kulturně výchovná činnost zaměřená na mládež.

Pokud jde o dospělou populaci, zaměřuje se Muzeum Brněnska zejména na doplňkové informace, akce a aktivity. Součástí řady výstav se stávají moderní audiovizuální prostředky, což významně přispívá ke zvýšení úrovně prezentace. Je to reprodukce zvukových a obrazových nahrávek (filmy nebo sled obrazů – tzv. slideshow). Reprodukční audiovizuální technika byla využita v roce 2010 mj. na výstavách *Merkur je věčný!*, *Lidé Severu* a *Velká výstava malých umělců* v Muzeu ve Šlapanicích nebo *Ludvík Kundera* v Památníku písemnictví na Moravě v Rajhradě. Nedílnou součástí je audiovizuální technika (tak jak je tomu ostatně už i v dosavadní expozici) v nové stálé expozici *Fenomén Austerlitz* Památníku Mohyla míru.

Podhorácké muzeum

- uspořádalo k výstavě *Jarní zeleň* komponované pásmo ke stejnojmenné výstavě, prezentující zvykosloví prostřednictvím jarních rostlin;
- k výstavě *Dobrodružství vertikál* se konalo několik přednášek pro veřejnost o horolezeckých výpravách do našich i zahraničních hor.

Muzeum v Ivančicích

- Vzhledem tomu, že muzeum má k dispozici pouze pronajaté výstavní prostory, je naplňování této činnosti obtížnější; k výstavě *Alfons Mucha (1860-1939)* uspořádalo muzeum „pouze“ odborný seminář – podrobněji viz níže v kapitole Vědeckovýzkumná činnost.

Muzeum ve Šlapanicích

- Ke všem výstavám byly prováděny komentované prohlídky a s výjimkou výstavy *Šlapanice Anděloslava Hrabálka* byly ke všem připraveny také doprovodné programy pro školy a interaktivní dílny pro rodiny s dětmi. Ve své výstavní činnosti muzeum pokračuje v zaměření na školy a dětské návštěvníky a k této části své činnosti připravuje také speciální propagační materiály (verze pro školy + verze pro veřejnost) - blíže o tom viz níže v kapitole o kulturně výchovné činnosti zaměřené na mládež;
- k výstavám *Merkur je věčný*, *Lidé Severu* a k Napoleonské herně byla pro děti připravena křížovka o ceny.
- jak už bylo zmíněno, na výstavách *Merkur je věčný!*, *Lidé Severu* a *Velká výstava malých umělců* byla vhodně využita audiovizuální technika.

Památník Mohyla míru

- V den 100. výročí zahájení výstavby památníku 22. června byla, kromě slavnostního otevření nové stálé expozice *Fenomén Austerlitz*, uspořádána celá řada akcí: odborný seminář na téma ohlasů, tradic a inspirace slavkovské bitvy, koncert virtuózky na kladívkový klavír Petry Matějové, která zahrála v kapli památníku skladbu L. E. Jadina „Velká bitva u Slavkova“;
- 28. října v den státního svátku - vzniku ČSR byla uspořádána připomínka této události, a to formou komentované prohlídky nové stálé expozice *Fenomén Austerlitz* (PhDr. J. Hanák).

Památník písemnictví na Moravě

- Ke všem výstavám byly pořádány komentované prohlídky, které vedly kurátorky výstav.
- Mimoto byly uspořádány dva přednáškové cykly, jarní a podzimní. V dubnu a v květnu na téma *Knižní kultura* (kurátorka: R. Macháčková), v září a v říjnu na téma *Cestovatelé z Moravy* (kurátorka: A. Procházková).

b) Výstavní a další obdobné aktivity mimo muzeum

Mimo plán činnosti na rok 2010 připravilo a realizovalo Muzeum Brněnska, ve spolupráci a za finančního přispění Jihomoravského kraje, prezentační výstavu JIHOMORAVSKÝ KRAJ – POKLADY – TRADICE – INSPIRACE v nové budově, ve vstupním foyeru Národního muzea v Praze v rámci výstavy „Poklady Moravy“, kterou pořádalo Moravské zemské muzeum v Brně. Instalace celého projektu proběhla ve velmi krátké době a prezentovala kulturní dědictví Jihomoravského kraje ve od 28. září 2010 do 16. ledna 2011 (původně plánovaný termín září – listopad 2010 byl na žádost pořadatele výstavy „Poklady Moravy“ MZM prodloužen do 16.ledna 2011). Byly zde vystaveny exponáty mimořádné hodnoty, jako jezdecký oblek TGM (ze sbírky MM v Hodoníně), rektorské žezlo z r. 1938 a rektorský řetěz z r. 1935 (ze sbírky rektorátu MU v Brně), knížecí koruna Karla Josefa ze Salm-Reifferscheidtu (ze sbírky NPÚ, zámek Rájec), ceremoniální meč Františka Karla I. z Kolowrat, meč v sametovém, cínem a stříbrem vykládaném pouzdru (ze soukromé sbírky Jana Kolowrata Krakovského z Rychnova nad Kněžnou) či replika bleskosvodu P. Diviše (ze sbírky JM ve Znojmě). Výstava vzbudila u návštěvníků zasloužený zájem a byla důstojnou prezentací Jihomoravského kraje.

Podhorácké muzeum

- Odborní pracovníci muzea spolupracovali na scénáři *stálé expozice města Tišnova* v Millerově domě a přispěli konzultacemi a metodickou činností.
- Konzervátorka a restaurátorka M. Hadová zpracovala návrh plakátu, pozvánky a celkový výtvarný koncept výstavy *Kuřim pravěká*, jejíž scénář zpracovala pro Město Kuřim archeoložka Muzea Brněnska Mgr. Klára Sovová; na výstavu zapůjčilo Muzeum Brněnska také exponáty – sbírkové předměty z archeologické podsbírky Podhoráckého muzea. Výstava se konala v kuřimském zámku od 31. srpna do 6. října.
- Na výstavě *Petr Bortlík: Dílo* uspořádané k osmdesátinám autora v Kulturním domě v obci Železné spolupracovala a o autorově díle na vernisáži promluvila PhDr. Irena Ochrymčuková. Výstava se konala od 13. června do 6. července.
- Pracovnice pobočky Mgr. Hana Fadingerová se podílela na přípravě výstavy nedávno zesnulého umělce z regionu *Miloslava Sonny Halase*, kterou v lednu uspořádala Galeríí Art Periscope v Jamborově domě v Tišnově; Mgr. Fadingerová pronesla také úvodní slovo na vernisáži výstavy.
- Mgr. Fadingerová se také podílela na instalaci květnové výstavy prací členů *výtvarné skupiny „Kolaborace“* v galerii Starý pivovar v Brně, na jejíž vernisáži pronesla úvodní slovo.
- Pracovnice pobočky Mgr. Hana Fadingerová a Monika Hadová se podílely na přípravě nové stálé expozice Památníku Mohyla míru *Fenomén Austerlitz*.

Muzeum ve Šlapanicích

- poskytlo jednou v květnu a jednou v říjnu své prostory a pracovníci se podíleli na přípravě dvou výstav šlapanické pobočky Českého zahrádkářského svazu u příležitosti konání dvou termínů tzv. Medového dne.

Památník písemnictví na Moravě

- *Šíření Comestorovy Historie scholastiky po Českých zemích*
- Putovní výstava památníku se konala v roce 2010 v Jihomoravském muzeu ve Znojmě a ve Slezském muzeu v Opavě.
- V budově Úřadu Jm kraje a v Mahenově knihovně v Brně se uskutečnila výstava *Literární soutěž Skrytá paměť Moravy*
- Úřadu městské části Brno – Židenice byla předána výstava *Bohumil Hrabal a Brno* (v památníku se konala v roce 2009).

c) Muzejní noc

Akce určené široké veřejnosti, která je součástí Festivalu muzejních nocí, pořádaného Asociací muzeí a galerií ČR se Muzeum Brněnska účastní od roku 2004, ředitel Muzea Brněnska Mgr. A. Reček je přítom

jedním z jejích předních organizátorů. V roce 2010 se konala Muzejní noc v sobotu 15. května a z Muzea Brněnska se jí zúčastnily pobočky Podhorácké muzeum, Památník Mohyla míru a Památník písemnictví na Moravě. Během muzejní noci je navštívilo 3 900 lidí, což byl přibližně stejný počet jako v roce předchozím. Podhorácké muzeum navštívilo během Muzejní noci 1.673 návštěvníků. Kulturní program byl tematicky zaměřen na probíhající výstavu Školní kabinet.

Na Památník Mohyla míru zavítalo - přes omezenou kapacitu autobusů – 821 spokojených návštěvníků. Prohlédli si multimediální expozici „Bitva tří císařů“ a vyslechli koncert komorní hudby v podání souboru Musica Nova.

V Rajhradě bylo uspořádáno úspěšné literární pásmo věnované jubileu básníka Oldřicha Mikuláška, který by 26. května 2010 oslavil sté výročí narození. Vystoupili v něm představitelé nakladatelství Host, které při této příležitosti vydalo výbor z básnickova díla, herci Divadla Husa na provázku a vdova po O. Mikuláškově paní Věra Mikulášková. Muzejní noci navštívilo rajhradský památník 1406 lidí.

d) Další aktivity

Podhorácké muzeum

- V sobotu 10. dubna byla uspořádána *exkurze s odborným výkladem* po areálu kláštera Porta coeli pro Společnost Anny Pammrové a její hosty z pražské Karlovy univerzity (výklad: PhDr. J. Zacpal);
- Na 20. června připravila a zorganizovala PhDr. I. Ochrymčuková *Den hudby* v Tišnově s ukázkou historických tanců;
- Odborní pracovníci pobočky koordinovali a byli *konzultanty* několika *diplomových a bakalářských prací*:
- Kateřiny Brdíčkové, studentky muzeologie FF MU Brno, diplomová práce na téma *Výklad o klášteře Porta coeli pro žáky II. stupně ZŠ a I. stupeň gymnázií* (koordinace: PhDr. I. Ochrymčuková), Kristiny Zapletalové, studentky etnologie FF MU Brno, diplomová práce *Památky lidové kultury v muzejních sbírkách* (koordinace: PhDr. I. Ochrymčuková), Petry Vašutové, studentky etnologie FF MU Brno, diplomová práce *Lokální monografie: obce na Tišnovsku* (koordinace: PhDr. I. Ochrymčuková), Gabriely Gubíkové, studentky muzeologie FF MU Brno, diplomová práce *Fenomén Muzejní noc* (koordinace: PhDr. I. Ochrymčuková), Kateřiny Nekoušové, studentky muzeologie FF MU Brno, bakalářská práce na téma *Učebnice ve sbírkách Podhoráckého muzea* (koordinace úkolu: PhDr. J. Zacpal).
- Dále se odborní pracovníci muzea *podíleli na projektech* „Chemické procesy v textilích, uložených v muzejních sbírkách“ (spolupráce s odbornou pracovnící VUT Brno Zdeňkou Kuželovou, pověřenou přípravou projektu, v podmínkách poboček v Předklášteří, ve Šlapanicích a v Ivančicích (koordinace: PhDr. Irena Ochrymčuková) „Studium a dokumentace pozůstalosti speleologa Aloise Krále“, jde o rozsáhlý badatelský projekt pracovníků Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva Liptovský Mikuláš (koordinace: PhDr. Josef Zacpal), „Mezinárodní projekt Comenius“ - dokončení projektu Gymnázia Tišnov, grantový výzkumný úkol o lidové kultuře (výroba, řemesla) – historie a současnost (metodická a odborná spolupráce PhDr. I. Ochrymčuková).
- Podhorácké muzeum je spolupořadatelem obnovené tradice *Tišnovských trhů* na tišnovském náměstí, spolu s Ekoporadnou v Tišnově, Sdružením Za Sebevědomé Tišnovsko a městem Tišnovem; libreta zvykoslovných programů zpracovala a metodickou a organizační pomoc při přípravě dětských a tanečních vystoupení, moderování atd. poskytla PhDr. I. Ochrymčuková).
- Muzeum je také – a tak tomu bylo i v roce 2009 - spolu se Sokolem Tišnov, Gymnáziem Tišnov a Městem Tišnov spolupořadatelem *Mezinárodní expozice minerálů – jaro a podzim 2010*, svého druhu největší akce ve střední a východní Evropě (na spolupráci se podílel především PhDr. J. Zacpal).
- Muzeum se podílelo na tradiční jarní prezentaci gastronomických výrobků studentů školy Fortika z Lomnice u Tišnova v tišnovské sokolovně *Gastrotur 2010* (spolupráce na přípravě akce, zejména konzultace ohledně přípravy lidových a místních pokrmů PhDr. I. Ochrymčuková).

- Pokračovala spolupráce na přípravě a organizaci akce *Hody v Lomnici 2010* zejména se zaměřením na rekonstrukci a stylizaci dětských krojů a krojů ženatých párů (PhDr. I. Ochrymčuková).
- V sobotu 29. května se v klášteře Porta coeli konal zahajovací koncert XV. ročníku mezinárodního hudebního festivalu Concertus Moravia, při jehož přípravě a organizaci spolupracovali v rámci spolupráce s městem Tišnovem pracovníci Podhoráckého muzea.
- Muzeum spolupracovalo s Mateřským centrem Studánka Tišnov při organizaci dětských programů.
- Pracovníci muzea spolupracovali při organizačním zajištění v rámci spolupráce s obcí Předklášteří koncertu souboru Hradišťan ve farním kostele.
- V neděli 12. září se Podhorácké muzeum zapojilo do Dnů evropského dědictví. Ve farním kostele Porta coeli hrál na varhany (vždy cca 15 min. v rámci prohlídky) Mgr. Jaroslav Štěpánek a po celý den byl do kláštera vstup volný.
- Ve státní svátek 28. října byl do muzea (expozice i kláštera) vstup volný.

Památník písemnictví na Moravě

- *At' žije republika!* Večer věnovaný vzniku Československa. Spojeno s vyhlášením pátého ročníku literární soutěže Skrytá paměť Moravy a autorským čtením mladých autorů – vítězů literární soutěže. (Kurátorka: A. Procházková)

Památník Mohyla míru

- V neděli 21. března se uskutečnila ve spolupráci s obcí Prace mše za P. A. Slováka (80. výročí úmrtí);
- 22. března navštívila památník oficiální delegace úředníků zemské vlády Dolního Rakouska;
- 23. března se Muzeum Brněnska podílelo na připomínce úmrtí P. A. Slováka v Boskovicích ve spolupráci s Muzeem Boskovicka na tamním hřbitově a na akci promluvil PhDr. J. Hanák;
- ve dnech 2 - 4. dubna byly ve spolupráci s Muzeem Brněnska uspořádány tradiční Mezinárodní automobilové závody do vrchu a v jejich rámci se pro účastníky závodu konal 3. dubna pietní akt;
- 6. května navštívila památník na pozvání Jm kraje skupina veteránů druhé světové války;
- 19. června byla přijata delegace absolventů z Francie, z Vojenské akademie v Saint Cyr, pro niž byla uspořádána prohlídka bojiště;
- 22. června byl slavnostně otevřen nový muzejní pavilon a stálá expozice „Fenomén Austerlitz“;
- 26. června byla uspořádána s muzeem a s občanským sdružením Mohyla míru – Austerlitz, o.p.s. připomínka úmrtí P. A. Slováka zakončena slavnostní mší; o životě a díle P. Slováka promluvil na akci PhDr. J. Hanák;
- 27. srpna navštívil památník náčelník generálního štábu Ruské federace armádní generál Nikolaj Jegorovič Makarov s doprovodem
- ve dnech 24. - 26. září se konala druhá část seriálu mezinárodních automobilových závodů do vrchu Maverickrescue Euro Cup 2010;
- 30. září navštívila památník skupina touroperátorů z Ruska s doprovodem – Famtrip – p. Morávek;
- 17. října se v kapli památníku konal koncert ženského pěveckého sboru Mladost;
- 28. října byla uspořádána – k výročí vzniku Československa - komentovaná prohlídka nového pavilonu a expozice (PhDr. J. Hanák); u příležitosti státního svátku byl vstup do památníku volný;
- 30. listopadu se konalo v novém pavilonu vyhlášení výsledků Pidbike tour Moravia Cup;
- 1. prosince byl v Místodržitelském paláci v Brně uspořádán ve spolupráci a za finančního přispění Jihomoravského kraje koncert ke 205. výročí slavkovské bitvy, na němž vystoupila s několika dobovými skladbami virtuózka na forte piano Petra Matějová, úvodní slovo pronesl prof. dr. Miloš Štědroň;
- V neděli 5. prosince se na Mohyle míru uskutečnil tradiční pietní akt ke 205. výročí bitvy.

e) Doprovodné akce k výstavám, kulturně výchovná činnost

Podhorácké muzeum

- Odborní pracovníci muzea uspořádali několik přednášek: historik PhDr. J. Zacpal přednášel o dějinách Tišnova v Základní škole na Smíškově ulici v Tišnově, o dějinách, struktuře a významu Podhoráckého muzea v regionu též přednášek na Gymnáziu v Tišnově, etnoložka PhDr. I. Ochrymčuková hovořila o jarních zvycích (Penzion Tišnov, Domov důchodců Žernůvka) a o adventním čase (Gymnázium Tišnov).

Muzeum ve Šlapanicích

- Součástí výstavy *Vyšla hvězda nad Betlémem* (byla zahájena v závěru roku 2009) se uskutečnila soutěž o nejkrásnější perníkový betlém uspořádaná MU Šlapanice ve spolupráci s muzeem;
- v rámci etnologického a historického výzkumu pracovníci muzea spolupracovali s místními občany;
- pokračovala spolupráce muzea se šlapanickým folklórním souborem Vrčka;
- dále viz níže v kapitole o kulturně výchovné činnosti pro mládež.

Památník Mohyla míru

- Viz níže oddíl věnovaný kulturně výchovné činnosti zaměřené na mládež a vědeckovýzkumné činnosti.

Památník písemnictví na Moravě

- Pro více zainteresované a pravidelné návštěvníky uspořádal Klub přátel Památníku několik vycházek – za bratry Mrštíkovými, Santiniho Žďárem a Muzeem knihy.
- Podpůrné programy k velkým výstavám představují jarní a podzimní přednáškové cykly, které prezentují širší kontext k jednotlivým výstavním projektům; téma podzimního cyklu *Cestovatelé z Moravy* bylo připraveno k plánované výstavě o Aloisovi a Robertu Musilových, která však musela být pro nedostatek finančních prostředků odložena na rok 2011 (přednášky se konaly).
- *At' žije republika* - večer věnovaný vzniku Československa se konal 27. října a jeho jádrem se stalo autorské čtení účastníků Literární soutěže Skrytá paměť Moravy a vyhlášení pátého ročníku literární soutěže pro mládež.

f) Kulturně výchovná činnost zaměřená na mládež a spolupráce se školami

Muzeum Brněnska nemá na tuto činnost specializovaného a vyčleněného pracovníka (nebo snad dokonce pracovníky), proto se soustřeďuje kulturně výchovná činnost zaměřená na mládež na zčásti již výše popsanou práci odborných pracovníků Muzea Brněnska. Jak uvádíme ve výročních zprávách o činnosti již po několik let, jde o činnost, která by si vyžadovala samostatné funkční místo. Doposud se totiž realizuje v rámci práce a úsilí - a přirozeně omezených časových možnostech kurátorů výstav, a tím nelze dosáhnout lepších výsledků. I když, vezmeme-li v úvahu tyto omezené možnosti, jsou podle našeho názoru i tak dobré, přesto je nutno konstatovat, že je tato činnost v určitém smyslu na úkor činnosti odborné. Zřízení odborné funkce zaměřené na práci s mládeží se jeví jako nanejvýš potřebné.

Nově byla na webových stránkách Muzea Brněnska zřízena rubrika pro školy, v níž najdou zájemci (a konstatujeme, že například učitelé tuto službu hojně využívají) informace o spolupráci poboček a se školami o doprovodných programech, soutěžích apod.

Podhorácké muzeum

- V únoru a březnu 2010 připravilo Podhorácké muzeum pro žáky 3. až 5. ročníků základních škol v Předklášteří a v Tišnově speciální výukový program s pracovním názvem „Projekt mapa“. Základní didaktickou pomůckou se stala velkoplošná plastická mapa užšího Tišnovska, která byla původně jedním z hlavních exponátů výstavy *Letem muzejním světem*, uspořádané v roce 2009 k 80. výročí založení Podhoráckého muzea. Iniciátorkou a hlavním garantem projektu byla etnoložka muzea PhDr. Irena Ochrymčuková, která osobním jednáním s vedením ZŠ v Předklášteří a obou tišnovských ZŠ na nám. 28. října a na Smíškově ulici dojednala podmínky účasti dětí. Všechny tři školy přijaly tuto iniciativu velmi pozitivně a konkrétní návštěvy už byly věcí domluvy učitelů s pracovníky muzea. Uskutečnilo se celkem 9 programových hodin: 2 x pro ZŠ Předklášteří, 1 x pro ZŠ Tišnov, Smíškova ul. a 6 x pro ZŠ Tišnov, nám. 28. října. Jejich náplní bylo seznámení se základními místopisnými lokalitami a dalšími

geografickými údaji o zdejší krajině včetně pověstí, osídlování a dalších historických informací. Práce s mapou a orientace v ní probíhala formou her a cílených otázek. Projektu se zúčastnilo s mimořádným zájmem a pozorností 203 žáků. Způsob prezentace a práce s dětmi byly vysoce oceněny i přítomnými pedagogy.

- Spolupráce mezi muzeem a školami se projevila během Muzejní noci zaměřené k výstavě Školní kabinet. Všechny body programu (který navštívilo 1673 lidí) vyšly z iniciativy muzea a byly vedením a učiteli oslovených škol velmi kladně přijaty. Na úvod programového bloku prošel od vchodu do areálu k hlavnímu pódiu průvod organizátorů, účinkujících a také žáků ze ZŠ v Předklášteří v doprovodu svých učitelů, v rámci hlavního kulturního programu, který se odbyval formou vyučovacích hodin, byla pro školní děti připravena soutěž na téma „zvířata v muzeu“, v jedné z výstavních místností byly rozmístěny panely, informující o činnosti jednotlivých škol v regionu.
- *Pracovní list „Klášter Porta coeli“*: jedná se o dětské průvodcovské texty, které jsou hojně využívány i pro práci se žáky nižších ročníků základních škol;
- K výstavám *Školní kabinet*, *Dobrodružství vertikál* a *Loutky, hračky, dřevěné mechanické objekty Antonína Maloně. Obrazy Johany Šidlové* byly zřízeny interaktivní „dětské dílny“; v rámci poslední uvedené výstavy byla 13. prosince uspořádána dvě loutková představení;
- I v průběhu školního roku 2009/2010 pracoval Muzejní kroužek pod vedením etnoložky PhDr. Ireny Ochrymčukové. Navštěvovalo jej devět dětí ze ZŠ Předklášteří v týdenních intervalech, vždy v pondělí od 14.00 do 15.15 hodin. Obsahově se práce zaměřovala stejně jako v předešlých letech na muzejní práci jako celek, na odborné zaměření jednotlivých pracovníků muzea, na historii regionu a kláštera Porta coeli a v neposlední řadě na konkrétní výstavy probíhající v uplynulém školním roce.

Muzeum ve Šlapanicích

- Ke všem výstavám (vyjma výstavy Šlapanice Anděloslava Hrabálka) byly připraveny programy pro školy zahrnující kromě komentované prohlídky výstavy i soutěžní program v interaktivní dětské dílně;
- o nabídce doprovodných programů byly školy informovány individuálně (osobní návštěvy kurátorů ve školách, informační a propagační materiály připravené právě pro tento účel).

Památník Mohyla míru

- V roce 2010 byla kulturně výchovná činnost zaměřená na mládež soustředěna především na tvorbu nových pracovních listů k nové expozici (byly vyzkoušeny v září 2010). S největším ohlasem se setkala křížovka, kterou ochotně luštili i pedagogové. Pracovní listy budou ještě přepracovány a poté budou využívány v programech muzea. Se slečnou Soňou Mudrochovou, která studuje muzeologii a ve své bakalářské práci se zabývá muzejní pedagogikou a v praktické vytváří pilotní vzdělávací program pro francouzské studenty, kteří hojně navštěvují památník, jsme se dále soustředili na tvorbu vzdělávacích programů do nového pavilonu. Četné konzultace nad náplní programu a nad jeho skladbou vedou ke konkrétním výsledkům a program má již ucelenou podobu. K jeho realizaci by mělo dojít v roce 2011.
- Dalším úkolem v roce 2010 bylo udržení stávajících partnerů v oblasti práce s dětmi – agentury Tomík dětem a Farmy Bolka Polívky. Farma Bolka Polívky se však kvůli finanční krizi musela na určitou dobu této spolupráce vzdát a omezila se jen na spolupráci v oblasti propagace. Pro Agenturu Tomík dětem bylo opět loni připraveno dokonalé zázemí, děti vyplňovaly Napoleonský kvíz a těšily se z výher, které poskytlo Muzeum Brněnska. Napoleonský kvíz byl také aktivně užíván i pro jiné ZŠ z celé ČR. V měsíci květnu proběhla přednáška o stavbě MM pro žáky ZŠ Újezd u Brna, dále lektorovaná prohlídka s kvízem a cenami pro děti z pohořelické farnosti. Škoda jen, že se nepodařilo realizovat výtvarnou soutěž k 100. výročí zahájení stavby památníku. I přes počáteční přípravu, telefonické konzultace a osobní nadšení pedagogů se nakonec ke spolupráci nepřihlásil žádný.

Památník písemnictví na Moravě v Rajhradě

- Ústředním prvkem této oblasti činnosti byla literární soutěž Skrytá paměť Moravy, jež uzavřela svůj čtvrtý ročník vyhlášený na podzim roku 2009. Literární soutěž je nejzávažnějším programem zaměřeným

na mládež. Čtvrtý ročník literární soutěže na téma „Z rodinné kroniky“ překvapil mimořádným zájmem mladých autorů a to jak z Moravy, tak z Čech. Porota hodnotila kolem 150 příspěvků, z nichž ty oceněné se již tradičně podařilo vydat tiskem k termínu vyhlášení dalšího ročníku (28. říjen). Velmi pozitivně je nutno hodnotit významnou doprovodnou akci soutěže, semináře tvůrčího psaní pořádané pod názvem Krocení literární múzy. Místa, kde semináře v průběhu prvních měsíců roku probíhají, jsou celkem pravidelně rozmístěna na mapě Moravy, tak, aby se seminářů mohlo zúčastnit co nejvíce mladých lidí... K 28. říjnu 2010 byl vyhlášen další ročník soutěže, s tématem „Cizinec“;

- k dominantním výstavám památníku byly pořádány na mládež zaměřené komentované prohlídky vedené kurátorem a kurátorkami výstav.

g) Literární soutěž Skrytá tvář Moravy

Čtvrtý ročník soutěže vyhlásil Jihomoravský kraj s přispěním Muzea Brněnska k 28. říjnu 2009 ve dvou kategoriích – od 12 do 15 a od 16 do 19 let. Téma soutěže bylo „Z rodinné kroniky“. Obrazné či skutečné listování v rodinných kronikách přineslo příběhy z více i méně vzdálené minulosti, soutěžící zachytili osudy svých předků, místní historické události, inspirací a hlavními hrdiny se ale staly i staré odložené věci.

Organizací bylo opět pověřeno Muzeum Brněnska, pobočka Památník písemnictví na Moravě, a Masarykovo muzeum v Hodoníně, pobočka Slovanské hradiště v Mikulčicích, NKP. V zimních měsících, od ledna do března, se ve všech moravských krajích konal seminář tvůrčího psaní Krocení literární múzy, který zajišťuje kontakt s mladými autory i v průběhu soutěže. Tento doprovodný program soutěže se setkal u mladých lidí a jejich vyučujících s ohlasem již v předchozích ročnících a letos se krocení literární múzy zúčastnilo celkem 421 žáků a studentů. Ne všichni se nakonec rozhodli soutěže zúčastnit, i tak ale na porotu čekalo začátkem dubna 149 soutěžních příspěvků; výsledek snahy o uchování rodinných příběhů, studia archivních pramenů, ale především radosti z vyprávění.

Nově jmenovaná odborná porota, jíž předsedal básník Radek Malý, vybrala v každé kategorii pěti nejlepšími prací. 18. června 2010 se ve Slovanském hradišti v Mikulčicích, národní kulturní památce, konalo slavnostní vyhlášení výsledků. Mezi nominovanými v první kategorii (12-15 let) získal první místo Tadeáš Dohňanský za humornou historiku o „zmrtychvstání staré Labunčeny“, kterou zapsal ve valašském nářečí. Také Kristýna Dzapková, která se umístila na druhém místě, ve svém vyprávění o pradědečkovi užila nářečí a odlišila tak pamětnické pasáže od kronikářských. Na třetím místě se umístila Kamila Loučková s pohádkovým příběhem Malý rytíř.

Ve druhé kategorii (16-19 let) byla jako nejlepší oceněna povídka Tomáše Lesy Neznámí hrdinové tematizující osobní statečnost jednotlivců v době protektorátu. Intimní okamžik v životě rodiny, v němž se odkrývají vzájemné vztahy, naopak zachytil Jan Sítař v povídce Poslední přání. Námětem prózy Karolíny Kolářové, která získala třetí místo, je jeden lidský osud spjatý se starým domem u řeky.

Také v roce 2010 si mohli hosté vyslechnout ukázky z oceněných prací přímo v Mikulčicích, v plném znění pak byly otištěny v samostatné příloze Sborníku Muzea Brněnska 2010, kterou obdrželi všichni soutěžící začátkem října. K 28. říjnu 2010 byl vyhlášen pátý ročník soutěže, a to na téma „Cizinec“.

5. VĚDECKOVÝZKUMNÁ ČINNOST

a) Vědeckovýzkumná práce, účast na odborných akcích

Není v pravém slova smyslu v regionálním muzeu velikostí, rozsahu činnosti a personálního obsazení možná v systematickém slova smyslu, byla by na úkor prezentace a rozsahu činnosti pobočky. Přesto se odborní pracovníci zapojují do různých aktivit tohoto charakteru, a to jak samostatně v rámci své odbornosti či obsahu činnosti muzea nebo ve spolupráci s kolegy z jiných institucí či přímo s těmito organizacemi nebo úřady.

Ve sběrných územích poboček Muzea Brněnska probíhala terénní dokumentace včetně fotodokumentace, cílený účelový výzkum, který do značné míry souvisel s přípravou vlastních výstav plánovaných na rok 2010 a na další léta (viz Dlouhodobá koncepce rozvoje Muzea Brněnska na léta 2008 – 2013). Po celý rok byly

shromažďovány i materiály nesebírkové povahy do archivu poboček a rozšiřován specifický knižní fond regionální literatury a fotoarchiv. Dlouhodobá práce na zpracování benediktinské knihovny musela být dočasně přerušena vzhledem k výskytu zdraví škodlivých plísní.

Fotodokumentace sbírek (resp. jejich digitalizace) je zatím závislá zejména na časových možnostech odborných pracovníků. V průběhu roku 2010 zpracoval zástupce ředitele muzea pro odbornou činnost PhDr. J. Hanák návrh koncepce digitalizace a návrh směrnice pro digitalizaci; oba tyto materiály budou po odborné oponentuře (CITEM, metodické středisko při Moravském zemském muzeu v Brně, a v oboru specializovaná firma YDS) v prvním pololetí 2011 dopracovány a vydány jako závazné dokumenty, na jejichž základě se bude digitalizace provádět systematicky.

Vlastní výzkumná, badatelská a dokumentační činnost většinou souvisí s přípravou výstav. Mimo to se odborní pracovníci zapojují do různých aktivit tohoto charakteru, a to jak samostatně v rámci své odbornosti či obsahu činnosti muzea nebo ve spolupráci s kolegy z jiných institucí či přímo s těmito organizacemi nebo úřady.

Podhorácké muzeum

- Výzkumná, badatelská a dokumentační činnost se uskutečňovala v rámci přípravy výstavy „Školní kabinet“ (PhDr. J. Zacpal, PhDr. I. Ochrymčuková, Mgr. H. Fadingerová), dále v rámci přípravy (odložené) výstavy „Zdenka Ranná“ (Mgr. H. Fadingerová);
- PhDr. J. Zacpal pracoval na výzkumném úkolu První světová válka ve fondech Podhoráckého muzea;
- PhDr. J. Zacpal a PhDr. I. Ochrymčuková se podíleli na přípravě publikace o městě Tišnově (jde o dlouhodobý projekt, od r. 2000, publikace vyjde v r. 2011);
- Mgr. H. Fadingerová a PhDr. J. Zacpal pracovali na projektu Osobnost architekta Bohuslava Fuchse a jeho činnost na Tišnovsku;
- Mgr. H. Fadingerová pokračovala v práci na projektu Malíř Bohumír Matal a okruh jeho uměleckých přátel ve mlýně v Prudké na Tišnovsku, jehož výstupem bude výstava v roce 2011;
- PhDr. I. Ochrymčuková pokračovala v práci na výzkumných úkolech Tišnovské trhy, historie a současnost a Hody na Tišnovsku. Kořeny, okolnosti, průvodní znaky, představitelé, spolky, politické strany, průběh, chronologický přechod do současnosti;
- PhDr. I. Ochrymčuková pokračovala v dotazníkové akci Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici pro potřeby Ministerstva kultury ČR;
- PhDr. I. Ochrymčuková spolu s PhDr. J. Zacpalem spolupracovali na projektu Vlastenecké slavnosti na Tišnovsku a také na přípravě expozice k dějinám města Tišnova v Müllerově domě (pro město Tišnov), která by měla být realizována v r. 2011.

Muzeum v Ivančicích

- Podobně jako v předchozích letech ani v roce 2010 nebyla vzhledem ke specifickým okolnostem vědeckovýzkumná činnost ve větším rozsahu možná. Heuristická činnost se zaměřila na výzkum v souvislosti s přípravou výstavy *Alfons Mucha (1860-1939) a Od Barborky ke Třem králům*.
- U příležitosti 150. výročí narození Alfonse Muchy uspořádalo Muzeum Brněnska ve spolupráci s městem Ivančice v úterý 12. října 2010 v prostorách kina Réna v Ivančicích odborný seminář „Alfons Mucha (1860 – 1939)“. Seminář byl věnován Alfonsi Muchovi a jeho všestranné výtvarné činnosti na poli dekorativního i volného umění. Na semináři byly předneseny příspěvky historiků umění, historiků, znalců Muchova díla. Příspěvky přednesené na semináři budou publikovány ve Sborníku Muzea Brněnska 2011. Na přípravě a organizaci semináře se podílely Mgr. Marta Němečková, Marie Havlíčková a Mgr. Hana Fadingerová z Podhoráckého muzea.

Muzeum ve Šlapanicích

- Výzkumná, badatelská a dokumentační činnost probíhala převážně v souvislosti s přípravou výstav *Merkur je věčný!*, *Šlapanice Anděloslava Hrabálka* a *Lidé Severu*;

- Mgr. Martina Krajíčková dále zpracovávala témata *Alois Kalvoda* (v souvislosti s dalším zpracováním fondu a přípravou textu do Sborníku MB), *B. M. Eliášová* (v souvislosti s připravovanou výstavou);
- pro zapůjčenou výstavu *Lidé Severu*, jejíž kurátorkou byla Mgr. M. Krajíčková, bylo třeba značně doplnit a rozšířit texty dodané autory výstavy - a obstarat zcela chybějící obrazový materiál;
- Mgr. Lucie Libicherová pracovala na tématech *Lidová strava ve Šlapanicích* (dlouhodobější projekt), zpracovala recenze dvou příspěvků do publikace *Textil v muzeu* (sborník příspěvků z konference pořádané Technickým muzeem Brno);
- Mgr. L. Libicherová zorganizovala rovněž dvoudenní pracovní setkání Etnografické komise AMG, 21. – 22. 11. 2010.

Památník Mohyla míru

- PhDr. J. Hanák se v první polovině roku ve své odborné činnosti zaměřil na přípravu zpracování scénáře nové stálé expozice Památníku Mohyla míru otevřené v červnu pod názvem „Fenomén Austerlitz“;
- při příležitosti otevření nové stálé expozice památníku nazvané „Fenomén Austerlitz“ inicioval, připravil a zorganizoval autor expozice PhDr. J. Hanák odborný seminář, jehož se zúčastnilo jedenáct přednášejících z vysokých škol, muzeí i z mateřské instituce; na semináři přednesl příspěvek i Mgr. J. Večeřa, a to na téma „Několik osobností spjatých se slavkovským bojištěm“;
- PhDr. Hanák nadále pokračoval v práci na interním vědeckovýzkumném úkolu *Ohlas a tradice bitvy u Slavkova – „druhý život“ slavkovské bitvy a historická paměť*;
- PhDr. Hanák publikoval, v rámci dlouholeté mezinárodní spolupráce (od r. 1990) s památníkem tažení roku 1805 Pyramide van Austerlitz v nizozemském Austerlitz, publikaci pod názvem *De Slag bij Austerlitz. De Drikeizersslag*; publikaci vydala Commissie de Franse Tijd;
- na mezinárodní konferenci „Grunwald a další bitevní muzea v Evropě“, která se konala ve dnech 11. – 14. října v polském Olštýně, přednesl PhDr. Hanák přednášku o obou částech multimediální expozice Památníku Mohyla míru a o dalších perspektivách prezentace;
- obdobnou přednášku, jejímž tématem byly proměny expozice památníku, přednesl na téže konferenci Mgr. Josef Večeřa;
- PhDr. Hanák se rovněž, jako místopředseda komise regionálních historiků, aktivně zapojil do přípravy jarního a podzimního jednání komise (na podzimním zasedání poté, co vypršelo jeho funkční období, již na funkci nekandidoval);
- Mgr. Josef Večeřa pokračoval v prohlubování svých znalostí v oblasti muzejní pedagogiky studiem tuzemské i zahraniční literatury. Dokončil přípravu nových pracovních listů pro nový výukový program a pracoval na přípravě dalších vzdělávacích projektů uvedených výše či v plánu činnosti;
- s příspěvkem o transformaci tradiční muzejní expozice v multimediální se Mgr. J. Večeřa zúčastnil mezinárodní konference „Muzeologie – Muzejní studia v 21. století“ která se konala ve dnech 19. – 21. května Skt. Petěrburgu v Ruské federaci;
- Mgr. J. Večeřa se dále zúčastnil zasedání Muzeologické komise AMG v Brně a spolu s PhDr. J. Hanákem podzimního zasedání Komise regionální historie Moravy a Slezska v Břeclavi;
- 2. a 3. listopadu se PhDr. Hanák a Mgr. J. Večeřa zúčastnili v Brně kolokvia o digitalizaci, pořádaného Asociací muzeí a galerií České republiky.

Památník písemnictví na Moravě

Odborní pracovníci se účastnili aktivně odborných konferencí: Bc. P. Křivová (Olomouc), PhDr. V. Drlík (Rosice, Brno), Mgr. A. Procházková (Brno), publikovali ve sborníku Muzea Brněnska a v časopisech (Dokořán, Duha, Host). Katalog k výstavě L. Kundera je přehledným shrnutím základních informací o tomto významném kulturním činiteli (autoři ing. R. Macháčková, PhDr. V. Drlík), zatímco katalog *Ex libris* poskytuje elementární informace k tomu tématu (PhDr. V. Drlík). Dále:

- PhDr. V. Drlík zpracoval odborný příspěvek *Moravská léta Františka Kožíka* pro Sborník Muzea Brněnska 2010. Dále pak *Téma Kundera* pro katalog k výstavě Ludvíka Kundery a katalog k výstavě *Ex libris*;
- PhDr. V. Drlík také přednesl příspěvky – referáty, resp. přednášky na několika odborných akcích, a to na témata: *Zisky a hranice sekularizované církevní památky* na konferenci Revitalizace památek v Rosicích, *Podivuhodné dědictví Roberta Musila* v rámci přednáškového cyklu k 20. výročí vzniku Rakouské knihovny v Brně a *Musilovský round table* na semináři k 130. výročí narození R. Musila;
- Mgr. Andrea Procházková zpracovala a na mezinárodní konferenci „Pontes ad fontes“ v Brně ve dnech Brno 7. – 10. 9. 2010 přednesla příspěvek *Rekatolizace v Mladé Boleslavi očima J. K. Bydžovského*;
- ing. Romana Macháčková zpracovala a ve Sborníku Muzea Brněnska 21010 publikovala příspěvek *První učebnice čtení v Památníku písemnictví na Moravě*;
- PhDr. Jindra Pavelková publikovala příspěvek s názvem *Top 10 rajhradské klášterní knihovny v 19. století* (příspěvek přednesen a publikován společně s Bc. Petrou Křivovou) ve sborníku z konference Problematika historických a vzácných knižních fondů konané v Olomouci (konala se v říjnu 2009), dále příspěvek *Ex libris a supralibros benediktinské klášterní knihovny v Rajhradě* ve sborníku z konference K výzkumu měšťanských, zámeckých a církevních knihoven – Jazyk a řeč knihy, příspěvek *Cesta knihy od uživatele do muzejních depozitářů* ve Sborníku Muzea Brněnska 2010 (přednesen 11. září 2009 na semináři pořádaném k výročí Podhoráckého Muzea v Předklášteří), příspěvek *Dům rajhradského kláštera v Brně na Petrově* ve sborníku „A vůbec ... Utajeném sborníku Mileně Flodrové k 75. narozeninám“;
- Na již zmíněné mezinárodní konferenci „Pontes ad fontes“ přednesla dva příspěvky (oba v němčině): *Exkurs in die Sphragistik der Benediktinerabtei in Rajhrad* a *Die historische Bibliothek der Benediktineabtei in Rajhrad und die Geschichte ihrer Aufarbeitung*;
- PhDr. Jindra Pavelková dále vydala monografii *Pečeti pánů z Kunštátu (exkurz do sfragistické problematiky významného moravského rodu)*, Moravská zemská knihovna v Brně, 2010;
- Bc. Petra Křivová publikovala příspěvek *Sbírková knihovna Památníku písemnictví na Moravě*. Ve Sborníku Muzea Brněnska 2010.

Archeoložka Muzea Brněnska

- Provedla jednorázový systematický povrchový průzkum archeologické lokality Šlapanice – Puštor v souvislosti se zpracováním nálezu slovanské sekery. Cílem bylo ověřit a přesněji lokalizovat místo nálezu. Výsledky byly publikovány ve sborníku Muzea Brněnska. Průzkum zahájil dlouhodobý projekt revize vybraných arch. lokalit ve Šlapanicích (jedná se o staré lokality, známé především z literatury, u nichž není jasná přesná lokace.);
- pracovala na každoroční aktualizaci databáze Státního archeologického seznamu, zpracovávala nové lokality objevené v roce 2010 a komplexně zpracovala katastr Kuřimi a připravila podklady pro Šlapanice;
- podnikla archivní studium a zpracovala pozůstalost v souvislosti s připravovaným článkem o osobnosti Josefa Stávka (šlapanického zvěrolékaře a amatérského archeologa, část jeho sbírky se stala základem šlapanické archeologické sbírky) v rámci snahy identifikovat jeho sbírky ve starém fondu muzea, a o Františku Matějkovi, ivančické archeologu amatérovi, jehož pozůstalost je ve sbírkách muzea v Ivančicích;
- prováděla badatelskou činnost související se zpracováním sbírkového fondu Muzea v Ivančicích a Muzea ve Šlapanicích - v souvislosti s digitalizací a převodem fyzických papírových karet do DEMUSu byla prováděna fyzická revize sbírkových předmětů. Při ní bylo odhaleno několik omylů, ke kterým v minulosti došlo. Jedná se především o záměny sbírkových předmětů. Studium archivních pramenů a staré literatury se podařilo téměř zkompletovat původní rajhradskou sbírku Bědy Dudíka (část předmětů byla omylem vedena jako součást nálezového celku z Tetčic). Dále byly dohledány nenalezené předměty z lokalit Ledce, Mohelno, Rajhrad etc. Práce na této revizi bude pokračovat i v následujícím roce.

Obdobně se podařilo identifikovat některé předměty (především bronzы a železa), u kterých se nedochoval popis u inv. čísla, případně nebyly vůbec zapsány do druhého stupně evidence (opět část sbírkového fondu z Ledců, Oslavy, Židlochovice) a postupně se kompletuje původní nálezový celek;

- ke zpracování do keramické laboratoře byly předány staré nálezy z halštatské mohyly z Oslavan. Původní rekonstrukce poplatná tehdejšímu zvyklostem neodpovídala skutečnému stavu. Proto byly po konzultacích s konzervátorkou M. Hadovou předměty dokumentovány, rozloženy, a následně jsou rekonstruovány podle současných požadavků;
- konečně – nikoli však v poslední řadě - připravila podklady pro archeologickou expozici a depozitář v nových prostorách muzea a zpracovala projekt „Interaktivní expozice pravěké architektury“ (archeoparku).

b) Publikační činnost muzea

V září 2010 vydalo Muzeum Brněnska *Sborník Muzea Brněnska 2010* v rozsahu 176 stran, 132 ilustrací. Náklady na vydání sborníku činily 64. 686,- Kč. Jádrem obsahu sborníku tvoří příspěvky přednesené na semináři k 80. výročí Podhoráckého muzea, který se konal v září 2009; ty byly doplněny o příspěvky odborných pracovníků dalších poboček a externistů. Z obsahu sborníku:

- Josef Zacpal: Jubilejní rok Podhoráckého muzea * Jitka Matuszková: Šerkovice č. p. 47, okres Brno – venkov * Jarmila Pechová: Tvorba a prezentace sbírek pracovního nářadí v Etnografickém ústavu Moravského zemského muzea * Irena Ochrymčuková: Cesta předmětu do muzejních sbírek * Josef Zacpal: Tři fotografické přírůstky do sbírek Podhoráckého muzea * Jindra Pavelková: Cesta knihy od uživatele do muzejních depozitářů * Miroslava Menšíková: Jak (také) přicházejí do muzea sbírkové předměty * Kateřina Svobodová: Nečekaný zisk ivančického sbírkového fondu – Moravská svatba * Josef Večeřa: Sbírkový předmět jako prostředek vzdělávání aneb muzejní pedagogika * Josef Zacpal: Podhorácké muzeum 2005-2009 ve statistických údajích * Hana Fadingerová: Sběrka umění Podhoráckého muzea * Karel Krejčí: První kroky * Alena Houšťová: Rozvoj tišnovského muzea v 60. a 70. letech 20. století * Ilona Lázničková: Podhoráckému muzeu * Ludvík Belcredi: V Podhoráckém muzeu před osmadvaceti lety * Ohlasy spolupráce * Jaroslav Hudec: Sbírkové předměty z období lidu popelnicových polí v katastru Tetčic ve starém sbírkovém fondu Muzea v Ivančicích * Dušan Adam: Archivní mapa Wald Altbergen – Les ve Starých horách na Ivančicku * Jaroslava Hoffmannová: Literární a hudební dílo Václava Novotného, ředitele Hlavní školy v Ivančicích v letech 1862-1873 * Ludvík Mucha: Cesta řadového ivančického vojáka frontami první světové války * Klára Sovová: Nález slovanské sekery – další lokalita z doby Hradištní ve Šlapanicích * Martina Krajíčková: Alois Kalvoda a divadlo * Vojen Drlík: Brněnská divadelní léta Františka Kožíka * Petra Křivová: Sbírková knihovna Památníku písemnictví na Moravě * Romana Macháčková: První učebnice čtení v Památníku písemnictví na Moravě*.
- Spolu se sborníkem byla vydána ve formě samostatné přílohy o rozsahu 44 stran publikace „Skrytá paměť Moravy“, jejímž obsahem je zevrubná informace o čtvrtém ročníku literární soutěže a jsou v ní publikovány vítězné texty z obou soutěžních kategorií, napsané na téma „Z rodinné kroniky“.
- Dále byly publikovány články o tišnovských trzích v Tišnovských novinách, dva rozsáhlejší texty o Letnicích a Velikonocích v Mladé frontě Dnes;
- byl publikován katalog k výstavě Michal Ranný: Kresby/akvarely
- odborní pracovníci pobočky spolupracovali na přípravě pořadu Tišnovské televize „Oslavy 700 let města Tišnova“, na rozhlasovém pořadu „Zelný rynek“ o výročí muzea;
- V obou řadách pokračovala ediční činnost Památníku písemnictví na Moravě: bulletin *Bibliotheca nostra* vyšel 4 x, informační leták Literka 10 x ročně, navíc bylo vydáno letní dvojčíslo jako příloha ke Knižnímu veletrhu v Havlíčkově Brodě.
- Díky sponzorským příspěvkům a využití nového technického řešení (CD) bylo možné vydat dva plánované katalogy Památníku písemnictví na Moravě, a to k výstavě L. Kundera a Ex libris z Moravy.

K dalším akcím památníku připravili kurátoři informační letáky, mimořádně byla vydána skládačka i s cizojazyčným textem k výstavě Rukopisy královny Rejčky.

6. PROPAGACE

- Na počátku roku 2010 byl vydán *informační leták Muzeum Brněnska v roce 2010* obsahující základní informace potřebné pro potenciální návštěvníky muzea včetně adres a kontaktů, otevírací doby, plánu výstav a dalších aktivit; leták byl vydán v češtině a v angličtině.
- Muzeum Brněnska inovovalo a zásadně proměnilo a zkvalitnilo podobu svých vlastních *webových stránek* www.muzeumbrennska.cz, zatím v české mutaci (anglická bude inovována v roce 2011); byly zavedeny nové nebo nově koncipované rubriky: O nás, Kalendář výstav a akcí, Pro školy, Soutěže, Z našich sbírek, Veřejné zakázky, Kontakty, Knihovny, Publikace, Napsali o nás, Partneři, Napište nám.
- Rozsáhle informovaly webové stránky v roce 2010 o organizaci Literární soutěže Skrytá paměť Moravy a o seminářích pro potenciální autory - účastníky soutěže.
- *pravidelné měsíční informace* o expozicích, výstavách a dalších akcích Muzea Brněnska byly zasílány těmto periodikům, kde jsou uveřejňovány: Kam v Brně, Brněnský program, Metro (Brno), Ipont, Česká kultura, Program Brněnsko, Listy jižní Moravy.
- Placená reklama byla použita pro propagaci rajhradské výstavy *Kamélie mezi knihami*; o výstavě referovaly i sdělovací prostředky.
- Památník Mohyla míru byl i v roce 2010 propagován *na Farmě Bolka Polívky* prostřednictvím propagačních materiálů a letáků, je také uváděn v jejich propagačních materiálech. Obě místa se také navzájem propagují na webových stránkách.
- Muzeum Brněnska bylo zapojeno do *projektu Top cíle*, který představuje přeshraniční spolupráci s Rakouskem.
- Muzeum Brněnska se zúčastnilo vlastním stánkem Knižního veletrhu v Havlíčkově Brodě.
- Ke všem výstavám byly vydány *samostatné plakáty a pozvánky*, k několika výstavám také *propagační letáčky*, k většině výstav byly zhotoveny *transparenty* na budovy muzeí; pozvánky byly adresovány všem *redakcím hromadných sdělovacích prostředků*, ale mimo jiné specificky také školám v okruhu působnosti muzea – těm byly při výjezdech odborných pracovníků také předávány osobně;
- Muzeum ve Šlapanicích pokračovalo v započaté spolupráci s rádiem Petrov, které k některým výstavám odvíšovalo magazíny vytvořené spolu s kurátory výstav. Česká televize připravila reportáž z výstavy *Touha být indiánem* a k výstavě *Merkur je věčný!*, Český rozhlas Brno k výstavám *Touha být indiánem*, *Merkur je věčný* a *Lidé Severu*;
- všechny výstavy a další akce byly *propagovány v celostátním a regionálním tisku a dalších sdělovacích prostředcích* (Brněnský deník rovnost, Vox, Tišnovský zpravodaj, Šlapanický zpravodaj, Kam v Brně, Rádio Proglas atd.), v Českém rozhlase Brno, v České televizi, v MF Dnes, MF Dnes – příloha Jihomoravské listy, v brněnské TV1, v tišnovské a ivančické televizi, Listy jižní Moravy;
- samostatnou kapitolu v propagaci tvořila akce *Muzejní noc*, která byla široce propagována jak vlastními silami, tak v rámci společné propagace muzeí v Brně a na webových stránkách Jihomoravského kraje či na plakátech „Muzejní noc v Jihomoravském kraji“ (viz výše samostatná kapitola).

7. PLÁNOVÁNÍ

Analýza sbírek:

Sbírka Podhoráckého muzea

Sbíрку tvoří podsbírkyně *Archeologie, Periodika, Fotografie, filmy, Historie, Nové dějiny, Rajhrad* (předměty z vybavení a sbírek benediktinského kláštera v Rajhradě), *Václav Hynek Mach* (rozsáhlý soubor fotodokumentace převážně sochařských děl, ale i kreseb sochaře), *Výtvarné umění a umělecké řemeslo, Numismatika*. Bližší podrobnosti – viz zprávy o činnosti z předchozích let.

Během roku bylo dokončeno zpracovávání a uložení pozůstalosti botanika Jana Šmardy, byly zpracovávány písemnosti archivu, bylo zahájeno zpracovávání pozůstalosti Karla Fice a systematické zpracovávání souboru výtvarných děl a pozůstalosti Emanuela Ranného st., pokračovalo zpracovávání souboru děl malíře J. Zeithammela – Záhořanského a podsbírký Rajhrad.

Počet položek k 31. 12. 2010 – 28.299

Sbírka Muzea v Ivančicích

Zahrnuje podsbírký Archeologie, Historie, Umění, Rukopisy, Alfons Mucha, Keramika, Sklo, Pozůstalosti, Lapidárium, Lékárna, Numismatika, Historické fotografie, Staré tisky, Nábytek. Bližší podrobnosti – viz zprávy o činnosti z předchozích let.

Do sbírek byl převeden archeologický materiál z lokality Hrušovany u Brna a Trboušany a ze starého sbírkového fondu materiál z lokalit Mohelno a Židlochovice.

Počet položek k 31. 12. 2010 – 24.223

Sbírka Muzea ve Šlapanicích

Zahrnuje podsbírký Archeologie, Etnografie, Historie, Fotografie a filmy, Geologie, Krásná umění, Knihy a staré tisky, Militária. Bližší podrobnosti – viz zprávy o činnosti z předchozích let.

Počet položek k 31. 12. 2010 – 23.030

Sbírka Památníku Mohyla míru

Sbírka není vzhledem k malému počtu položek členěna na podsbírký, tvoří ji různorodý materiál - viz zprávy o činnosti z předchozích let.

Počet položek k 31. 12. 2010 – 576

Sbírka Památníku písemnictví na Moravě

Sbírkou tvoří sbírka moravských bibliofilů a signovaných prvních vydání současných moravských spisovatelů. Oblast knižní kultury reprezentuje menší soubor knižních ilustrací a sbírka ex libris. V hodnoceném období objemově významně narostl materiál týkající se činnosti různých osobností. Základem sbírky je pozůstalost po V. Sládkové, část pozůstalosti Q. Glücka a M. Mikuláškové, v roce 2009 získal památník literární soubory spisovatelky H. Pražákové a Fr. Křeliny, pozůstalost básníka I. Sabinova, významnou část pozůstalosti D. Müllerové, sebrány byly další dokumenty k osobnosti G. Glücka. Významnou akvizicí byly autografy B. Hrabala a konvolut korespondence J. Skácela. Současně probíhalo doplňování sbírky autorsky signovaných knih a bibliofilů.

V roce 2010 pokračovala kompletace sbírky moravských bibliofilů a postupovalo i budování souboru signovaných knižních vydání. Ne nepodstatné je doplňování mimosbírkového knihovního fondu, kde vzniká řada moravských periodik.

V roce 2010 bylo digitalizováno 13 přírůstkových čísel sbírky památníku. Z fondu benediktinské knihovny ve správě památníku byly v roce 2010 digitalizovány rajhradské rukopisy - deset svazků R1a až 6.

Počet položek k 31. 12. 2010 – 135

8. NAPLŇOVÁNÍ STANDARDŮ

dle § 10a Zákona č. 483/Sb., kterým se mění zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy:

- odst. (1) **Standard územní dostupnosti** vychází ze sítě poskytovatelů, zveřejněné MK ČR v § 2, odst. 7 zákona č. 122/2000 Sb.
- odst. (2) **Standart časové dostupnosti**
 - a) *návštěvní (otevírací) doba* – výstavní prostory ve všech pobočkách Muzea Brněnska jsou otevřeny celoročně (Muzeum ve Šlapanicích má zavřeno, pokud se v dané době nekoná výstava, naopak otevírá své prostory po předchozí dohodě i mimo stanovenou otevírací dobu, především pro školní skupiny); výjimku představuje Muzeum v Ivančicích, které vystavuje v pronajatých prostorách spravovaných Městem Ivančice po dobu celkem půl roku, v r. 2010 to bylo celkem 179 dnů;

b) *každoroční pořádání muzejních programů* – přehled činnosti v tomto bodě obsahují kapitoly *Doprovodné programy a akce k výstavám* a *Interpretace - doprovodné programy k výstavám, muzejní akce, publikace* (viz výše);

c) *každoroční zpracování informací o činnosti* – Zpráva o činnosti Muzea Brněnska za rok 2010 bude nejpozději do 15.5.2011 zveřejněna na webových stránkách Muzea Brněnska www.muzeumbrnenska.cz;

d) *zajištění průběžného poskytování informací o sbírce atd.* – viz kapitoly *Interpretace - doprovodné programy k výstavám, muzejní akce, publikace* a *Vědeckovýzkumná činnost*;

e) *zpracování odborných posudků* – podobně jako v roce 2009 ani v roce 2010 nebyly vyžádány a ani zpracovány žádné odborné posudky;

- odst. (3) **Standard ekonomické dostupnosti** – ve všech pobočkách jsou do expozic a na výstavy poskytovány slevy, které zákon předpokládá; v roce 2010 byly uplatňovány tzv. Rodinné pasy; Familienpass, Sphercard;
- odst. (4) **Standard fyzické dostupnosti** – plně fyzicky dostupné, bez architektonických a jiných bariér, jsou expozice a výstavy poboček Památník Mohyla míru a Památník písemnictví na Moravě (obě pobočky disponují i WC pro tělesně postižené návštěvníky, v Památníku písemnictví na Moravě je návštěvníkům s tělesným postižením k dispozici transportní zařízení do prvního patra); zčásti jsou v tomto ohledu dostupné výstavní prostory Podhoráckého muzea (přízemí), obtížněji jsou dostupné výstavní prostory Muzea ve Šlapanicích; pokud jde o Muzeum v Ivančicích, vystavuje v pronajatých prostorách spravovaných Městem Ivančice, které jsou zčásti dostupné;
- Odst. (6) **Veřejné oznámení standardizovaných veřejných služeb** – na počátku roku v prospektu vydávaném česky a anglicky a dostupném ve všech pobočkách muzea a také v informačních střediscích, prostřednictvím přehledu výstav v jednotlivých pobočkách (zájemci je obdrželi se vstupenkou), k dispozici jsou také informační prospekty o Podhoráckém muzeu a klášteře Porta coeli a Památníku písemnictví na Moravě (česky, německy, anglicky) a prospekt o multimediální expozici Památníku Mohyla míru (česky, německy, anglicky, francouzsky, rusky), průběžně aktualizovány jsou informace na webových stránkách v české mutaci (anglická bude aktivní v průběhu roku 2011), návštěvníci jsou informováni také pozvánkami, plakáty, vývěskami na budovách poboček Muzea Brněnska, zprávami a články v periodickém tisku celostátním i regionálním, prostřednictvím České televize a Českého rozhlasu (regionálních i celostátních redakcí).

PLNĚNÍ ÚKOLŮ V OBLASTI HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2010

Oblast výnosů / v tis. Kč/

Muzeum Brněnska v roce 2010 hospodařilo s finančními prostředky v celkové výši Kč:	26 406
▶ příspěvek na provoz od zřizovatele	22 211
▶ dotace ze státního rozpočtu	33
▶ tržby z prodeje zboží a suvenýrů	134
▶ tržby ze vstupného	2 043
▶ tržby z prodeje služeb - parkoviště	1 272
▶ úroky	4
▶ zúčtování fondů	675
▶ jiné ostatní výnosy	35

Oblast nákladů / v tis. Kč/

Muzeum Brněnska v roce 2010 mělo náklady ke dni 31. 12. 2010 v celkové výši Kč:	26 406
▶ spotřeba materiálů	941
▶ spotřeba energie	1 487
▶ vodné, stočné	30
▶ prodané zboží a suvenýry	912
▶ opravy a udržování	643
▶ cestovné	149
▶ ostatní služby	4 683
▶ z toho: - nákup sbírek	37
- restaurování sbírek	30
▶ osobní náklady	14 082
▶ odpisy dlouhodobého majetku	2 865
▶ ostatní náklady	614
Muzeum Brněnska vykázalo zlepšený hospodářský výsledek ve výši:	0

Mgr. Antonín Reček v.r.
ředitel Muzea Brněnska